

УДК 811.111(072.8):378.04:34
DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.25.223193>

ЛЮДМИЛА ГОРЛОВА

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

КЛЮЧОВІ ПОЗИЦІЇ І ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Розглядаються основні позиції стосовно вимог, підходів та методик викладання іноземної мови для здобувачів юридичної освіти. Особливу увагу звертається на розвиток компетентностей та ключові методичні підходи при вивченні іноземної мови, що задіяні на нинішній час в освітньому полі вишів України. Розкрито сутність викладання іноземної мови для правників як перехрестя ліній загальношкільних компетентностей, лінгво-культурологічних особливостей та специфічних вимог юридичної мови на стикові рідної та іноземної мов.

Ключові слова: освіта, іноземні мови, методика, підходи, компетентності, юриспруденція

Постановка проблеми. Сучасні перетворення українського суспільства, необхідність модернізації освіти вимагає появи спеціалістів нової формації, здатних зорієнтуватися в нових напрямках функціонування культури мислення, готових до осмислення складних об'єднувальних процесів, усвідомлення необхідних гуманістичних (і гуманітарних) горизонтів у ході предметної викладацької діяльності. У процесі набуття професійної освіти спеціалісти, зокрема юридичного профілю, повинні не стільки отримувати нові знання, але навчатись оволодівати способами її опрацювання, розмірковувати над тим, як структурно побудовано саме знання, які засоби, методи і прийоми мислення при цьому використовуються, як організовується мислення, яким чином можна підняти його культуру одночасно з технологічним прогресом, котрий надає нові можливості – саме це зумовлює актуальність обраної теми. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов пов'язані з радикальною зміною методичної парадигми, а також із технічним та технологічним оновленням процесу навчання, появою нових засобів навчання, насамперед мультимедійних технологій.

Аналіз публікацій останніх років свідчить, що в сучасній практиці викладання іноземної мови для правничих спеціальностей спостерігається тенденція до використання всіх існуючих сьогодні методик залежно від цілей навчання та навчальної ситуації, освітнього контексту, оскільки неможливо досягти всіх очікуваних результатів, використовуючи лише один метод навчання. Застосування одного методу є достатньо характерним для деяких приватних мовних шкіл та курсів іноземної мови (передусім онлайн-вивчення мов), які рекламують власні авторські методики, таким чином позиціонуючи себе на ринку освітніх послуг.

Проблему професійної підготовки спеціалістів юридичного профілю вивчали такі, як В. Гойман, В. Лапаєв, Ю. Решетов, В. Малахов, В. Розін, С. Алексєєв, Р. Ангер та інші. Вони розкрили проблеми формування правового мислення, обґрунтували роль правосвідомості та правокультури в процесі професійної підготовки юриста – цей досвід є обмежувально-орієнтуючим у визначенні позицій стосовно вивчення іноземних мов спеціалістами юридичної сфери.

Метою статті є розгляд ключових позицій і підходів до формування іноземномовних компетентностей здобувачів юридичної освіти, із урахуванням специфіки іноземномовної освіти майбутніх правників.

Виклад основного матеріалу. Сучасним світовим трендом сьогодні є використання професійним викладачем усього різноманіття існуючих методів та підходів, з яких обираються технології, що є ефективними у конкретній навчальній ситуації та відповідають поставленим цілям. Такий метод отримав спеціальну назву – еkleктичний метод.

Сучасна освіта в галузі іноземних мов характеризується перш за все застосуванням комунікативного та комплексного підходів, заснованих на принципі взаємопов'язаного навчання всім видам мовленнєвої діяльності (читанню, письму, говорінню, аудіюванню); певною мірою це зумовлено також переорієнтування освіти в Україні з лексико-граматичного підходу у вивченні іноземних мов на комунікативний, тобто - результатоорієнтований.

Упродовж останніх років Україна активно декларує свою зорієнтованість на горизонт загальнолюдських, у тому числі європейських, цінностей, а також бажання набути ознаки європейського цивілізованого суспільства в політиці, економіці, соціальному устрої. Однак залишається докласти ще чимало зусиль на шляху досягнення справжнього європейського змісту освіти, у тому числі в галузі вивчення іноземних мов.

Знання іноземної мови забезпечує доступ до джерел інформації, що є суттєвим як у дослідницькій роботі, так і в практичній. Цінність знання іноземної мови є надзвичайною, саме тому важливо допомогти студентам це усвідомити та стимулювати інтерес до вивчення. Однак, як свідчить практика, вступаючи до закладів вищої освіти, більша частина студентів не вміють предметно користуватися іноземною мовою. Задіяні при вивченні способи навчання не спроможні повністю розкрити потенціал та задовольнити вимоги суспільства. Вступаючи до університету, дуже мала група людей змінює своє ставлення до вивчення іноземної мови, залишаючи її на периферії студентських інтересів. У зв'язку з цим постає питання, як збільшити значущість вивчення іноземної мови?

Обов'язково треба брати до уваги, що вивчення іноземних мов має деякі нюанси. По-перше, вступаючи до вузу, студенти мають різний рівень володіння іноземною мовою, адже шкільна система не вповні задовольняє вимозі завершення всіма учнями закладів середньої освіти із рівнем іноземної мови B1. Отже, за короткий період потрібно вивчити всі розділи мови, потрібні для ефективної комунікації, тобто фонетику, лексику, граматику та синтаксис.

По-друге, великих зусиль потребує злагоджена робота над різними видами мовлення. По-третє, важливим фактором є кількість учнів, адже доведено, що для ефективного процесу навчання кількість студентів не має перевищувати 8 осіб у групі, що в нинішніх умовах вишівського викладання є радше винятком, ніж правилом. По-четверте, індивідуальні особливості кожної особи різняться, тому зазвичай у діяльності викладача не враховується особистий підхід до людей із різним рівнем мовно-когнітивних можливостей.

Стрімкі зміни в системі освіти України, входження нашої держави в загальноєвропейський простір та впровадження інтеграційних реформ у свою чергу потребують значних змін у підходах до викладання іноземної мови що є нагальною вимогою часу. Однією з головних умов є підвищення рівня викладання до європейського, створення ефективної системи підготовки професійного рівня студентів, а згодом і працівників правоохоронних органів (і загалом осіб, що мають відношення до юридичної сфери), які мали б змогу успішно вирішувати освітньо-професійні завдання під час міжособистісної комунікації на різних рівнях в умовах іншомовного комунікативного середовища. Отже, на сучасному етапі перспективного розвитку вищої школи набуває значення становлення студента як самостійно критично мислячого суб'єкта своєї праці, а не об'єкта навчання.

Дослідивши наукові праці, можемо констатувати, що серед сучасних підходів навчання іноземних мов більшість викладацького персоналу надає перевагу комунікативному та інтегративному (багаторівневому) підходу. Вони пропонують широке впровадження в навчальний процес активних нестандартних методів і форм роботи для кращого свідомого засвоєння матеріалу та подальшого його використання в практичній діяльності. Осмисленість навчальних дій студентами – дистинктивна ознака, яка вирізняє оволодіння іноземною мовою у вищому навчальному закладі від загальноосвітнього.

Комунікативний підхід реалізується зазвичай шляхом використання мультимедійних технологій; він відкриває перед студентами доступ до нових джерел, підвищує їхнє мотивування до отримання інформації іноземною мовою, а також надає нові можливості для творчості. Як зазначає В.Б. Матвійчук, «Методичні переваги навчання іноземній мові за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу. Також до безумовно технічних переваг цього методу можна віднести можливість використання інтерактивних відео- та аудіороликів при навчанні усному мовленню. Демонструючи схеми, фото та малюнки за тематикою мовного спілкування, реалізується принцип наочності. Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогодні є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. А також мультимедійні технології дозволяють розробити яскраві та більш цікаві вправи на говоріння» (Матвійчук).

У свою чергу, багаторівневий підхід забезпечує навчання, яке орієнтується на особу в цілому та реалізується шляхом виконання проектів. Проекти можуть підрозділятися на монопроекти, колективні, усно-мовні, видові, письмові й Інтернет-проекти. Робота над проектом – це багаторівневий підхід до вивчення іноземної мови, що охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Метод проектів сприяє розвитку активного самостійного мислення студентів і орієнтує їх на спільну дослідницьку діяльність. Метод виконання проектів реалізує диференційований, індивідуально-творчий та активний-дієвий підходи у навчанні. Така робота може мати дослідницький, пошуковий, творчий (креативний), прогностичний, аналітичний та ігровий виміри реалізації. Оскільки проект планується та здійснюється студентом самостійно або ж у групі, цей метод забезпечує сприятливі умови для активізації їхньої відповідальності, формування партнерських стосунків та використання отриманих знань на практиці.

Юриспруденція, як і інші галузі, має значний термінологічний базис, а викладання іноземної мови юристам відіграє важливу роль у площині правових навчальних програм як в академічній діяльності, так і в професійному середовищі. У зв'язку з тим, що англійська як іноземна мова має міжнародний статус, відіграє роль головної мови-посередниці та стала основною юридичною мовою Європейського союзу, студенти юридичних спеціальностей, що вивчають англійську мову як іноземну, прагнуть досягнути високих стандартів у оволодінні юридичною термінологією іноземної мови як лексичним базисом мови.

Під час оволодіння юридичною термінологією виникає щонайменше дві проблеми. Перша – розуміння загальних лінгвістичних особливостей іноземного тезаурусу (глосарію), як, наприклад, використання лексики і граматичних конструкцій, а також розуміння фонетичних особливостей, друга – відмінності національної правової системи та правової системи країни, чия мова вивчається. Саме тому навчання англійської юридичної мови поєднує в собі методику викладання іноземної мови та знання правової системи країни, мова якої вивчається. Студенти залучаються в процес оволодіння іноземною юридичною мовою через мову права. Оскільки іноземна мова у сфері правничих галузей вимагає спеціальних, концептуальних і лінгвістичних знань, методика викладання орієнтується на освоєння лексики, синтаксису, усного мовлення та стилістики.

Як відомо, розвиток лексичних навичок включає декілька етапів: ознайомлення з лексичною одиницею (звукове, графічне, семантичне, граматико-парадигматичне), закріплення і тренування лексичної одиниці в усному та письмовому мовленні. На останньому етапі здійснюється основний обсяг роботи, орієнтованої на практичне (комунікативне) оволодіння лексичними одиницями.

Підкреслюючи важливе значення введення нових лексичних одиниць у контекст, не можна недооцінювати та ігнорувати роботу над ізольованим терміном. Це дає змогу глибше розкрити основні характеристики лексичної одиниці: фонетичну, семантичну, граматичну; синонімію, антонімію, омонімію; стилістичні можливості та межі використання в контексті.

У навчанні професійної термінології важливо пам'ятати, що: з метою створення міцних мовленнєвих зв'язків в усному мовленні необхідно передусім мовленнєве або умовно-мовленнєве тренування нових слів та виразів шляхом

поєднання нової лексики з раніше вивченою. Уся професійно орієнтована лексика повинна засвоюватися через відомий граматичний матеріал. Ці методичні принципи висувають певні вимоги до повторюваності професійної термінології всередині дидактичних текстів, у послідовності вивчення лексики. Головними критеріями відбору текстового матеріалу як основної одиниці навчання мають бути професійна спрямованість (дискурсивна доцільність), автентичність (еквівалентність професійному іншомовному контексту), актуальність (відповідність сучасному стану мови як структури в постійному розвитку), інформативність (сислонаповненість), мовна доступність (виправдана редукція) та культурологічна насиченість (лінгвокраєзнавчий вимір).

Мова розуміється як невід'ємна частина існування кожного суспільства, а система права є комунікативним засобом взаємодії його суб'єктів. Це має стосунок до всіх держав, народів, людських спільнот та часткових колективних об'єднань. Мова права, обслуговуючи потреби людей, виконує в тому числі і найважливішу свою функцію – спілкування. Його не варто розуміти спрощено лише як здійснення комунікативного акту між двома чи кількома особами. Спілкування може відбуватися у часі і просторі, діахронно і синхронно, в усній і писемній формах. Воно має потенціал відбуватися за допомогою вербальних та невербальних засобів (символів (зорових, слухових), міміки, жестів тощо). Комунікація в цьому сенсі – це смисловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії; обмін інформацією в різноманітних процесах спілкування. Мова відображає загальний рівень спеціаліста будь-якого фаху та є його своєрідним показником. Формування креативної мовно компетентної особистості, котра має розвинуте почуття мови (як мовленнєвих навичок), досконало володіє етикетом, знайома з кращими зразками дискурсивної поведінки (у межах теми / спеціальності / ситуації) та спрямована на толерантне спілкування з дотриманням позалінгвальних норм.

Фахівець у сучасному інформаційному суспільстві повинен швидко засвоювати необхідну інформацію, сприймати будь-яку форму мовлення, створювати монологи, вести діалоги, керувати системою мовленнєвих комунікацій у межах своєї компетенції тощо. Від багатства його словникового запасу залежать професійність вигляд і успішність реалізації діяльності.

Професійна діяльність працівника правоохоронних органів потребує певних мовно-комунікативних вмінь. Професійна комунікативна компетенція формується на основі комунікативної компетенції. Вона ж, у свою чергу, визначається комунікативними намірами адресата; дотриманням комунікативних стратегій, що дають змогу досягти необхідного результату комунікації; знанням особистості співбесідника; зворотним зв'язком в акті спілкування, що передбачає врахування психологічних особливостей адресата, його соціальних ролей; умінням долати психологічні «перепони»; умінням володіти навичками декодування невербального мовлення співрозмовника; орієнтацією в умовах та ситуації спілкування; орієнтацією та підтриманням самого процесу спілкування; контролем власної мовленнєвої поведінки, емоцій тощо; навичками та умінням завершувати комунікацію, виходити з неї, контролювати ефекти після здійснення спілкування тощо (Бесараб, 2015, с. 13).

Вплив комунікації на процес викладання лінгвістично орієнтованих дисциплін для спеціальностей поля юриспруденції є особливо актуальним, адже воно стосується проблеми формування комунікативних умінь здобувачів вищої освіти у вищих навчальних закладах юридичного профілю, а ця проблема зумовлена змінами в системі освіти, її орієнтиром на формування комунікативної компетентності майбутніх спеціалістів.

Варто зазначити, що достатньо ефективним є залучення до викладання актуальних методик викладання, як-от методу активного навчання, наприклад, здійснення аналізу конкретних ситуацій, розігрування ролей, ділова гра, мозковий штурм; інтерактивного методу навчання, наприклад, перегляду автентичних відеоматеріалів; використання технічних засобів, зокрема СПС (сучасні правові системи), що надають можливість інтегрувати сучасні матеріали в систему навчання; комунікативного методу, що охоплює живе спілкування з перекладачами, що мають досвід перекладу юридичної лексики та співпрацюють із міжнародними юридичними компаніями.

Висновки. У межах комунікативного підходу до професійно орієнтованого навчання іноземної мови необхідним також є врахування методичного принципу інтерактивності навчання, що передбачає підключення студентів до такої моделі міжособистісної комунікації, котра спрямована на розвиток співпраці, орієнтована на взаємодію учасників комунікації, які прагнуть до соціального партнерства, діалогу для досягнення практичної мети, реалізуючи інтенцію.

У процесі діалогічного мовлення майбутні юристи повинні швидко та вільно оперувати термінологією, бути готовими до сприйняття співрозмовника, усвідомлення етапів ситуації, стратегій і тактик кооперативної взаємодії, їхніх мовленнєвих маркерів, користуватися знаннями специфіки професійної культури співрозмовників, лексиконом і тезаурусом певного лінгвістичного середовища і вміти адекватно інтерпретувати комунікативну інтенцію співрозмовника. Саме тому навчання професійно орієнтованому спілкуванню іноземною мовою можна використовувати з метою професійної соціалізації студентів юридичних спеціальностей при відповідній організації навчального матеріалу.

Для правників, як і для працівників правоохоронних органів і органів безпеки, є необхідними знання правової мови або мови права, а тим більше іншомовної. Позначивши відмінність понять «мова права» і «правнича мова», зазначимо, що мова права, яка базується на знаковій системі і системі символів повсякденної мови, не є абсолютно самостійною мовою, а є одним із складових елементів юридичної лінгвістики. Будь-який правовий текст – це не лише воля законодавця, правило поведінки, розпорядження, інструкція до дії тощо, це також і «духовний зміст», культура, відбиток того правового простору, де цей правовий текст був створений. Будь-який юридичний текст є елементом іншої культурної системи правових знань. І для того, щоб адекватно відтворити поняттєву систему та функціональний зміст таких текстів, суб'єкт, той, хто користується цим правовим текстом, має володіти не лише системними знаннями з юриспруденції, а й виступати посередником-компаративістом між відповідними правовими культурами.

Список використаних джерел

- Александрова, В. В. (2013). Використання інформаційно-комунікаційних засобів у формуванні іншомовної компетентності майбутніх фахівців. *Інноваційні технології в освіті: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (С. 84-88). Ялта: РВВ КДУ.
- Бесараб, Т. П. (2015). Изучение лексики профессионального направления студентами-юристами как способ активного метода обучения иностранным языкам в вузе. *Молодой ученый*, 20 (100), 590-593.
- Бібік, Н. М., Вашенко, Л. С., Локшина, О. І., Овчарук, О. В., Паращенко, Л. І., Пометун, О. І., Савченко, О. Я., & Трубочева, С. Е. (2004). *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. [кол. моногр.]. Київ: К.І.С.
- Глуховська, М. С. (2013). Метод проектних технологій у викладанні іноземних мов за професійним спрямуванням. *Актуальні проблеми викладання іноземної мови професійного спілкування у вищих навчальних закладах на сучасному етапі: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (С. 49-50). Харків.
- Кузнецова, О. Ю. (2017). Технологічна модернізація у вищій освіті. *Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. пр.* (Вип. 43, с. 185-195). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
- Лемешко, О. В., & Лемешко, В. В. (2015). Використання автентичних відеосюжетів професійної спрямованості у процесі вивчення англійської мови курсантами ВВНЗ. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 3. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2015_3_9
- Макаренко, Н. М., Андрійченко, О. О., & Торяник, М. В. (2013). Подолання комунікативних бар'єрів у спілкуванні з носіями мови. *Проблеми сучасної психології*, 20, 325-334.
- Матвійчук, В. Б. *Інноваційні методи та прийоми у викладанні іноземних мов*. Взято з http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Matvyichuk_innovatsiini.pdf
- Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті*. URL: <http://national.doctrina.com.ua>
- Ніколаєва, С. Ю. (2010). Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 2, 11-17.
- Чиханцова, О. *Роль іншомовної професійної комунікаційної компетенції під час оволодіння фахом у ВНЗ*. Взято з <http://social-science.com.ua/article/695>

References

- Aleksandrova, V. V. (2013). Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh zasobiv u formuvanni inshomovnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv [The use of information and communication tools in the formation of foreign language competence of future professionals]. In *Innovatsiini tekhnologii v osviti [Innovative technologies in education]: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (pp. 84-88). Yalta: RVV KDU [in Ukrainian].
- Besarab, T. P. (2015). Izuchenie leksiki professionalnogo napravleniia studentami-iuristami kak sposob aktivnogo metoda obucheniiia inostrannym iazykam v vuze [The study of vocabulary of a professional direction by law students as a way of an active method of teaching foreign languages at a university]. *Molodoi uchenyi [Young scientist]*, 20 (100), 590-593 [in Russian].
- Bibik, N. M., Vashchenko, L. S., Lokshyna, O. I., Ovcharuk, O. V., Parashchenko, L. I., Pometun, O. I., Savchenko, O. Ya., & Trubacheva, S. E. (2004). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osvity: svitovi dosvid ta ukrainski perspektivy [Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives]*: [kol. monohr.]. Kyiv: K.I.S. [in Ukrainian].
- Chykhantsova, O. *Rol inshomovnoi profesiinoi komunikatsiinoi kompetentsii pid chas ovolodinnia fakhom u VNZ [The role of foreign language professional communication competence during mastering the profession in higher education]*. Retrieved from <http://social-science.com.ua/article/695> [in Ukrainian].
- Hlukhovska, M. S. (2013). Metod proektnykh tekhnologii u vykladanni inozemnykh mov za profesiinym spriamuvanniam [The method of project technologies in teaching foreign languages in a professional direction]. In *Aktualni problemy vykladannia inozemnoi movy profesiinoho spilkuvannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh na suchasnomu etapi [Actual problems of*

- Kuznetsova, O. Yu. (2017). Tekhnolohichna modernizatsiia u vyschii osviti [Technological modernization in higher education]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia [Theory and methods of teaching and education]: zb. nauk. pr. (Is. 43, pp. 185-195). Kharkiv: KhNPU imeni H. S. Skovorody [in Ukrainian].*
- Lemeshko, O. V., & Lemeshko, V. V. (2015). Vykorystannia avtentychnykh videosiuzhetiv profesiinoi spriamovanosti u protsesi vyvchennia anhliiskoi movy kursantamy VVNZ [The use of authentic videos of professional orientation in the process of learning English by cadets of universities]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordomnoi sluzhby Ukrainy [Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine], 3. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2015_3_9 [in Ukrainian]*
- Makarenko, N. M., Andriichenko, O. O., & Toriany, M. V. (2013). Podolannia komunikatyvnykh bar'ieriv u spilkuванні z nosiiamy movy [Overcoming communication barriers in communication with native speakers]. *Problemy suchasnoi psykholohii [Problems of modern psychology], 20, 325-334 [in Ukrainian].*
- Matviichuk, V. B. *Innovatsiini metody ta pryomy u vykladanni inozemnykh mov [Innovative methods and techniques in teaching foreign languages]. Retrieved from http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Matvyichuk_innovatsiini.pdf [in Ukrainian]*
- Natsionalna doktryna rozvytku osvity Ukrainy u XXI stolitti [National doctrine of education development of Ukraine in the XXI century]. Retrieved from <http://national.doctrina.com.ua> [in Ukrainian].*
- Nikolaeva, S. Yu. (2010). Tsili navchannia inozemnykh mov v aspekti kompetentnisnogo pidkhodu [Objectives of teaching foreign languages in terms of competency approach]. *Inozemni movy [Foreign languages], 2, 11-17 [in Ukrainian].*

GORLOVA L.

Poltava V. G. Korolenko national pedagogical University, Ukraine

THE KEY POSITIONS AND APPROACHES TO THE FORMATION OF FOREIGN COMPETENCIES FOR SEEKERS OF LEGAL EDUCATION

The article reviews the main positions regarding the requirements, approaches and methods of teaching a foreign language for seekers of legal education. Particular attention is paid to the development of competencies and key methodological approaches in the study of a foreign language, involved at the present days the educational field of Ukrainian universities. The essence of teaching a foreign language to lawyers is revealed as a crossroads of lines of general linguistic competencies, linguistic and cultural characteristics and the specific requirements of the legal language at the junction of the native and foreign languages.

It is argued that the professional activities of law enforcement officers require certain language and communication skills. Professional communicative competence is formed on the basis of communicative competence. It, in turn, is determined by the communicative intentions of the addressee; adherence to communication strategies that allow to achieve the desired result of communication; knowledge of the interlocutor's personality; feedback in the act of communication, which takes into account the psychological characteristics of the addressee, his social roles; ability to overcome psychological "obstacles"; the ability to have the skills to decode the nonverbal speech of the interlocutor; orientation in the conditions and situations of communication; orientation and support of the communication process itself; control of one's own speech behavior, emotions, etc. ; skills and abilities to complete communication, get out of it, control the effects after communication, etc.

Keywords: *education, foreign languages, methodology, approaches, competencies and jurisprudence*

Стаття надійшла до редакції 19.08.2020 р.